

**שבת
החודש!**

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קזואס שליט"א

ביחד

אהבה מול תאוה

לאחר שלמדנו שלאהוב זה להיות אחד, ניגש להגדרה של המילה 'אהבה'. אך בטרם נגדיר אותה, נסלק הבנה מוטעית שהשתרשה בינינו על המושג 'אהבה' בחיי היום יום.

בדורנו המילה 'אהבה' התחלפה במילה 'תאוה', וכשאנו אומרים 'אוהב' אנו מתכוונים בעצם לרוצה ומתאוה.

למשל, האיש אמר לאשתו: תכיני לי עוף, אני אוהב עוף. אם האיש הזה אוהב עוף, אז למה הוא צולה אותו בתנור? למה הוא נוגס בבשרו בהתלהבות?

האיש הזה לא אוהב עוף, אלא מתאוה לעוף, הוא רוצה לאכול עוף. מי שבאמת אוהב עוף, מגדל כמה תרנגולים בסלון, כל בוקר נותן להם נשיקה בכרבות ויוצא לעבודה. הוא אוהב אותם, ולא אוכל אותם.

אשה אחת אמרה לבעלה: תקנה לי עוגת שמרים, אני אוהבת עוגת שמרים.

אם היא אוהבת עוגת שמרים, אז למה היא קורעת את עטיפת הצלופן בהתרגשות? למה היא נוגסת בעוגה בהתלהבות?

האשה הזאת לא אוהבת עוגה, אלא מתאוה לעוגה. היא נהנית לאכול עוגה. נמצאנו למדים שגם בחיי היום יום הפכה האהבה לתאוה.

על המדרכה צעד סוס אמיתי, צעיר ויפה להפליא. מולו צעדה סוסה אמיתית, צעירה ותוססת. לפתע הסוס ראה את הסוסה, והסוסה ראתה את הסוס.

אמר הסוס לסוסה: אהיי... ואמרה הסוסה לסוס: יהווו... ונהיה שם אההיי... האם נאמר שיש אהבה בין הסוסים?

קוראים יקרים, בימינו קוראים לזה אהבה, אבל ברור שאין זו אהבה אלא תאוה! נתעמק יותר, בימינו אין אהבת הזולת, אלא אהבת עצמי.

לאחר הרצאה פנתה אלי מישהי ואמרה לי שהיא יוצאת עם בחור כבר שנה וחצי. והצהירה: הוא מאד אוהב אותי.

הצעתי לה: את רוצה לבדוק זאת באמת? תאמרי לו שבמשך חודש שלם אפילו יד ליד לא נותנים, רק מדברים.

פניה השתנו, והיא אמרה לי: אבל הוא יכעס... אמרתי לה: זה סימן שהוא לא אוהב אותך, אלא אוהב את עצמו דרכך. אם הוא לא מכבד את בקשותייך, אולי הוא מנצל אותך?

מסקנת דברינו שבימינו 'האוהב' אינו נותן אלא נוטל! כשאנו נוטלים זה מזה אנו לא מתאהבים אחד בשני, אלא מתאהבים בעצמנו יותר ויותר. בנוסף לכך, כשהצד השני לא מספק את רצוננו אנו מתאכזבים ולפעמים מרגישים אפילו קצת שנאה.

פרשת השבוע

לדון לכף זכות

אדם בעולם הזה צריך להתהלך בזהירות, כאילו הוא לבוש בבגדים לבנים, זאת אומרת שלא ימצא בו רבב ושמץ פסול. ואפילו שהוא חושב שאותו מעשה שעשה צודק ונכון צריך שהצדק יראה ולא רק יעשה.

מסופר על החפץ חיים זצ"ל שפעם אחת איחר לבוא לתפילה בבית הכנסת. לאחר גמר התפילה הוא דפק על התיבה ואמר שהסיבה שהוא איחר והתעכב היה דבר מסוים. ולמה הוא עשה כן, הרי מצוה לדון את חברו לכף זכות, אלא שלא יחלשו הקהל בראותם שהוא מאחר לתפילה. ואף על פי שטעמו ונימוקו היו צודקים היה צורך להסביר את זה לקהל.

שלמה המלך עליו השלום אמר: "בְּכֹל יֵת יְהוָה בְּגִדֵיךָ לְבָנִים וְשֶׁמֶן עַל רֵאשֶׁיךָ אֶל יְקָרֶי". משל למה הדבר דומה? לאדם שהלבישו אותו בגדים לבנים נקיים ושמו על ראשו כד מלא בשמן עד שפתו ואמרו לו לצעוד ממקום למקום ושהשמן על ראשו לא יחסר, ובגדיו יישארו לבנים. המשימה הזאת אינה קלה.

כך עשה משה רבינו כשמנה את כסף המשכן והתרומה, לבש חלוק לבן שאין לו בטנה צווארון או כיסים, שלא יאמרו שחלק הוא סופר וחלק הוא מכניס לכיסו.

ואף על פי כן בפסוקים הללו כשמנה את כסף התרומה הוא אמר שאת מאת הכיכר כסף יצק את אדני הקדש ואת אדני הפרוכת, ולא זכר מה עשה עם ה 1775 שקלים.

וכל כך למה? כאשר אדם סופר משהו ומביטים עליו באותה שעה, הוא עלול להתבלבל ולספור שוב ושוב.

והתחילו לרנן אחרי משה מפני מה הוא לא זוכר? ואז יצתה בת קול מן השמים ואמרה "וְיָאֵת הָאֱלֹהִים וְיִשְׁבַּע הַמַּאֲוֹת וְיִחַמְשֶׁה וְיִשְׁכַּעֵם עֵשֶׂה וְיִים לְעַמּוּדִים" ואז משה רבינו ניזכר שעשה וויים לעמודים. ועם כל זאת עדיין היו אומרים אויבנו ראו כמה עבים שוקיו ראו כמה רחב צווארו והכל משלנו. מכאן נלמד שעניין גבאות הצדקה הוא דבר רגיש עדין ונתון לחשדות.

הגמרא אומרת: תנא אמר רבי ראובן בן אצטרובילי אין אדם נחשד בדבר אלא אם כן עשאו, ואם לא עשה כולו עשה מקצתו, ואם לא עשה מקצתו, ומה עשה מקצתו הרהר בלבו לעשותו, ואם לא הרהר בלבו לעשותו ראה אחרים שעשו ושמת. דברי רבי ראובן בגמרא ברורים. לא בכדי אדם נחשד בדבר מסוים, ואין זה אלא אם יש בו לפחות את 'ראה ושמח'. בלשון העם זה נקרא 'אין עשן בלא אש'.

למדנו קודם שחשדו במשה בענין הממון שאולי הוא לקח חלק לעצמו. וגם חשדו אותו באשת איש, ועוד. האם חס וחלילה ניתן לומר שאם לא עשה כולו עשה מקצתו או לפחות ראה אחרים עושים ושמת? בוודאי שלא!

ובאמת בגמרא בהמשך מגיעה למסקנה שאת דברי רבי ראובן אפשר לסייג ולומר: שדבריו יתקיימו דווקא באדם שאין לו שונאים, שאם יש לו שונאים הם יוציאו עליו קול מידי פעם.

וגם אם החשד נגמר אחרי תקופה מסוימת אין באותו אדם מן הדברים הללו, אבל אם הקול לא פוסק אז הוא כן חשוד. למשה רבינו היו שונאים, דתן ואבירם, קרח ועדתו, וכד'. והחשד תמיד היה זמני בלבד.

שבת שלום – אבנר קוואס

ארבעה ניזונים למוות ברוסיה נשאלים מה היא בקשתם האחרונה לפני המוות. אומר הראשון: "אני רוצה וודקה". נותנים לו וודקה והורגים אותו. אומר השני: "אני רוצה לאכול ארוחת צהרים עם אשתי". עורכים לו סעודה עם אישתו והורגים אותו. אומר השלישי: "אני רוצה להיקבר ליד לנין". הורגים אותו וקוברים אותו ליד לנין אומר הרביעי: "אני רוצה להיקבר ליד ילצין". אומרים לו: "אבל ילצין עדיין חי" הנידון: "אין דבר, אני אחכה".

בדיחה

גיל ההתבגרות

כמו בחולי הגוף כך בחולי הנפש, אם יודעים לאבחן ולהגדיר נכון את הבעיה, יש בידינו חצי תרופה. מהי ההגדרה המדויקת להתפרצות הזאת של גיל הטיפש עשרה, וכיצד היא נוצרת?

•התפתחות גופנית - תעשיית המזון התפתחה בימינו בצורה מפליאה. כמות המזון גדלה ואיכותו השתפרה. מוכנסים לתוכו מרכיבים מזינים ווויטמינים רבים. דבר שלא היה בהיסטוריה האנושית. כמות החלבונים והברזל ובעיקר הפחמימות שנמצאים כמעט בכל מוצר, גורמים לגוף להתפתח בצורה מהירה. בימינו בחורה בת 16 נראית כמו בת 22, הממדים גורמים לה להיראות כמו אשה בוגרת. בחור בר מצוה לפעמים נראה כמו בעל השמחה.

אתם זוכרים, לפני שנים רבות כשהשתתפנו בחגיגת בר מצוה, היינו רואים שעולה ילד קטן לבמה בליווי אביו ועומד ודורש. היום, עולה לבמה זילובאת ואנחנו שואלים אם זה האבא? איפה הילד?... נא לדעת - זה הילד!

•התפתחות שכלית - בדורנו הילדים מפותחים מאד מבחינה שכלית, הם פקחים, חכמים ושנונים. הם גם שואלים שאלות 'ומדביקים אותנו לקיר' ולפעמים אין לנו בכלל תשובות.

גם החוש הטכני שלהם מאד מפותח. הם קולטים ומבינים משחקי מחשב, אפילו שההוראות בהודית. לפעמים קורה שאבא קונה מכשיר סלולרי ולא מצליח להדליק אותו. הוא פונה לילד שלו בן השמונה ומבקש: תדליק לי את המכשיר... למחרת הוא מבקש ממנו: תמחק לי את האיש קשר...

כששאלתי פעם אבא אחד: איך אתה מחזיק מכשיר סלולרי לא מוגן, הרי הילדים יכולים להיחשף לתכנים שליליים ביותר? אמר לי האבא בחיך ובביטחון: אין לך מה לדאוג, נעלתי אותו עם קוד. אמרתי לו: אבא יקר, ילדים פורצים היום קודים של בנקים, ואתה סומך על קוד? מחר הילד יפתח את המכשיר וישים לך קוד...

נמצאנו למדים, שילדינו מפותחים מאד מבחינה גופנית ושכלית אבל מבחינה נפשית הם עדיין ילדים. הפערים הללו מבלבלים אותנו ההורים. מצד אחד הם נראים גדולים ומצד שני הם עדיין ילדותיים. הרבה פעמים אנחנו מוצאים עצמינו אומרים לבחור: אתה גדול, אתה כבר איש, איך גדת... אחרי עשר דקות אנתנו אומרים לו: אתה יודע שאתה כמו תינוק, אתה עוד ילד... גם הבחור בעצמו מובלב, ולא יודע להגדיר מי הוא. אם כן, מצד אחד הם נראים גדולים וחכמים, ומצד שני הם נשאר ילדים.

סיפור לשבת

החזון איש זצוק"ל

לחדרו של החזון אי"ש זע"א נכנס יהודי עשיר, כשהוא אוחז בידו תיק מנהלים גדול. "שלום כבוד הרב" אמר "אני עומד עתה לקנות מגרש גדול במרכז העיר חיפה, עליו אני רוצה לבנות בניין גדול, בית-מדרש ומקווה". ותוך כדי דיבורו הוציא מתיקו את התכניות והציג בפני ר' אברהם. הרב שמע את דבריו בתשומת לב, עיין בתכניות הבניין ולאחר ששאל מספר שאלות אמר: "הייתי רוצה לראות מספר אבנים מהקרקע אותה אתה רוצה לקנות".

בקשתו של הרב נראתה לו מוזרה, אולם הוא מיד אסף את ניירותיו ויצא לדרך. בדרכו לחיפה הוא הרחר רבות בדבר. בוודאי שיש בכך סגולה כלשהי...סוד עמוק ונסתר בחכמת הקבלה. אולם לבסוף החליט בדעתו: "במופלא ממך אל תדרוש, עשה כמצוות החכם ומובטח לך שלא תפסיד". למחרת הגיע שוב לביתו של החזון אי"ש, הוציא מתיקו מספר אבנים שהביא עימו והניחן על שולחנו.

הרב נטל את האבנים, בחן אותם בתשומת לב, קם ממקומו וניגש לארון הספרים. הוציא מספר ספרים ועיין בהם תוך כדי שהוא בוחן את האבנים. לאחר זמן ממושך הרים את עיניו ואמר: "אני חושב שהדבר אפשרי, יהיה רצון שתשרה הברכה במעשה ידיכם". בחיך הרב יצא האיש מביתו של הרב לכיוון בעל הקרקע על מנת לרכוש אותה ממנו. למחרת הגיע למהנדס ושטח בפניו את תכניות הבניה. המהנדס הביט בדפים ואמר: "אין בעיה! את הכל ניתן לבנות, אלא שצריך אני תחילה לראות את הקרקע, כיוון שנראה לי שתהיה בעיה לבנות מקווה, במקום שביקשת".

כשהמשיך לשוחח עם בעל הקרקע, נחרד המהנדס לדעת שהלה כבר קנה את הקרקע מבלי להתייעץ על טיבה עם איש מקצוע. וכשהגיעו למקום אמר המהנדס נחרצות: "הקרקע הזו סלעית! אין אפשרות לחפור בה לעומק המתאים לבניין מקווה. מיודענו הסביר, כי בטרם קנה את הקרקע הוא התייעץ עם החזון אי"ש, אשר יעץ לו לרכוש את הקרקע ולכן הוא בטוח, כי זו אכן תתאים עבור מטרתה.

המהנדס חיך בלגלוג ואמר: "באיזה אוניברסיטה למד הרב שלך?..." "אסדר לך פגישה עימו", אמר בעל הקרקע ועיניו שופעות ביטחון ואמונה צרופה, "ואז תראה את הכל בעיניך".

ובאמת כעבור כמה ימים ניצבו שניהם בפני הרב. מופתע היה המהנדס לראות אדם לבוש בפשטות כשעל שולחנו ספרי גדולים אשר בלימודם היה שקוע.

אולם רבה עוד יותר הייתה הפתעתו כשהחזון אי"ש פתח לפניו את הגמרא והראה לו כיצד חכמינו ז"ל הכירו כל אבן וידעו מה טיבה. ואמר למהנדס: "הנה, כתוב פה שאבן מסוג זה נמסה במים. הנוזלים לאט-לאט מתוך צינור דק וכך היא מתרככת ומתפוררת, ובסופו של דבר יתאפשר לחפור בה". עוד זמן מה ישבו ר' חיים והמהנדס בחדרו של החזון אי"ש. וכאשר יצאו, אמר המהנדס המוקסם מהחוכמה העצומה של גדול הדור: "חוויה שכזו לא עברתי מימיי. אכן, כמה קטנים אנו אנשי המדע, יש לנו עוד הרבה מה ללמוד".

סיפר הגאון ר' מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א על גודל זהירותו של החזון אי"ש בשמירת לשונו, שלא לדבר בגנותו של אדם, אף במקרים שהייתה בהם תועלת גדולה ללמוד מאותו אדם ולהתחזק בלימוד התורה, כדוגמת המעשה שלפנינו: פעם בא תלמיד חכם לפני החזון אי"ש ושאל בעצתו "האם לפתוח ישיבה לבחורים חלשים?". השיב ר' אברהם בין השאר: "אין בחורים חלשים, הדמעות של האמא והסבתא מועילות". הוסיף הרב וסיפר על אחד מגדולי התורה, שלא היה כישרוני בצעירותו בלשון המעטה.

כדי להמחיש עד כמה התקשה בהבנתו, סיפר החזון אי"ש, שבהיותו בגיל 18 ביקש ממנו לבאר לו פשט ברש"י האומר: "כל תיבה שהצריכה הכתוב למד בתחילתה- הטיל אותה בסופה. כגון למצרים- מצרימה". ושאל אותו: "הרי תיבת מצרים לא מתחילה בלמד?". כלום יתכן חוסר כישרון ואטימות יותר גדולה מזו? ואעפ"כ הפך אותו אדם ביגיעתו העצומה לאחד מגדולי התורה. נשאל הרב מתוך סקרנות מובנת: "מיהו אותו גדול תורה, שהרי יש בידיעה זו משום עידוד גדול לאילו שאינם מאמינים ביכולתם לצמוח לגדולי תורה?". אך החזון אי"ש סירב בכל תוקף לגלות את זהותו של אותו גדול תורה. וכשנשאל שוב לאחר זמן אמר: "עכשיו בוודאי אינני יכול לגלות כי כבר נפטר לבית עולמו."

(פניני עין חמד)

הגדה של פסח

הדש! הדש! הדש!

הגדת 'אבות לבנים' מאת הרב אבנר קוזאם שליט"א

עם הדרכה להורים להפעלת הילדים כדי להפוך את ליל הסדר למרתק

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות | בטל': 02-5370271